

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet

(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Effekter ved afsluttede puljeprojekter

Sine Amelung, sam@trafikstyrelsen.dk

Henrik Severin Hansen, hsh@trafikstyrelsen.dk

Abstrakt

Trafikstyrelsens to buspuljer, Fremkommelighedspuljen og Passagerpuljen, har siden 2009 igangsat mere end 200 projekter, og indtil nu er over 90 projekter afsluttede. Projekterne har bl.a. skabt passagervækst, mere tilfredse kunder samt mere innovation, samarbejde og udvikling i den kollektive trafik.

Trafikstyrelsens to buspuljer, Fremkommelighedspuljen og Passagerpuljen, har siden 2009 igangsat mere end 200 projekter, og indtil nu er over 90 projekter afsluttede. Her følger en kort gennemgang af nogle af de afsluttede projekters effekter.

Mange forskellige typer forprojekter

Ca. halvdelen af de afsluttede projekter er forprojekter, hvor man ikke kan tale om deciderede effekter af projekterne. Projekterne har dog analyseret sig frem til, hvilke tiltag der kan/vil fungere bedst, og en række forprojekter er endt med et hovedprojekt også med støtte fra buspuljerne. Eksempelvis har Mariagerfjord Kommune efter endt forprojekt fået tildelt støtte til et hovedprojekt vedr. en integreret kompaktterminal i Hobro Midtby.

Der er afsluttede forprojekter fordelt over hele landet. Bl.a. i Odense, København, Aalborg, Rudersdal, Randers og Silkeborg.

Udfordringer ved effektmålingerne

Ved en del afrapporteringer har Trafikstyrelsen konstateret, at projekterne har haft svært ved at måle de konkrete effekter. Dels skyldes det, at der ikke nødvendigvis har været et ordenligt datagrundlag at måle ud fra, men der har også været flere tilfælde, hvor udefrakommende hændelser har besværliggjort en måling af projekternes effekter. Det kan eksempelvis være længerevarende vejarbejde eller ruteomlægninger, der har gjort et givent stoppested mindre brugbart, men også den generelle samfundsmæssige udvikling har betydning for resultaterne. Langt størstedelen af projekterne melder alligevel tilbage om mere tilfredse passagerer, selvom en egentlig passagerfremgang ikke nødvendigvis kan måles for alle projekterne. Nye tiltag, som eksempelvis Rejsekortet, vurderes at kunne være med til at forbedre datagrundlaget.

Effekter fordelt på emner

Buspuljernes projekter er delt op i 5 underkategorier:

- Fremkommelighed for busser
- Terminaler og stoppesteder
- Trafikinformation

- Salg og billetter
- Styrket samarbejde i sektoren

I de følgende afsnit opsummeres der på effekterne for en række af de 5 kategoriers afsluttede projekter.

Fremkommelighed for busser

Der er efterhånden færdiggjort en del projekter med fokus på at forbedre fremkommeligheden.

I Aarhus Kommune er der færdiggjort en række fremkommelighedstiltag på flere strækninger. Evalueringerne af projekterne har vist gode effekter. Eksempelvis har halvdelen af passagererne på strækningen Hasle Ringvej-Nehrus Allé bemærket de forbedrede forhold, og 22 % af de adspurgte passagerer fortæller, at de tager bussen oftere end før, hvoraf de 10 % tidligere tog bilen. Samtidig fortæller 25 % at de kan tage en senere busafgang, end før der blev etableret busbaner.

I Hillerød Kommune er et projekt omhandlende sideudvidelse af Snoghøj Vej blevet gennemført. Projektet har medført en rejsetidsforbedring på 3 min. og en passagerfremgang på 7 %.

I Vejle Kommune er der anlagt en busbane på Nørrebrogade samt anlagt busprioritering i kryds, hvilket har medført en rejsetidsreduktion på 1 min og en passagerfremgang på 900 passagerer fra 2009-2011. Kvalitative interviews har vist, at både passagerer og vognmænd er meget tilfredse med den nye busbane.

De afsluttede fremkommelighedsprojekter viser en klar tendens til, at tiltagene:

- Skaber passagervækst
- Skaber rejsetidsreduktion
- Giver passagererne mulighed for at benytte en senere afgang
- At passagererne fremadrettet vil benytte bussen oftere

Fremkommelighedstiltag kan indføres i hele landet, da forbedret fremkommelighed skaber en bedre kollektiv trafik.

Terminaler og stoppesteder

Regionstog A/S har lavet stationsforbedringer på en række stationer. Bl.a. etableret busstoppesteder tættere på perronerne, bedre cykelparkeringsfaciliteter, forbedringer for bevægelseshæmmede og bedre sammenhæng mellem by og terminalmiljø. På Odsherredbanen har der efterfølgende været en gennemsnitlig passagerstigning på omkring 10 %.

I Jammerbugt Kommune er flere stoppesteder og terminaler blevet opgraderede. Efterfølgende har undersøgelser vist, at 86 % synes at stoppestederne er blevet bedre eller meget bedre. 91 % synes at stoppestederne ser pæne ud. 75 % finder det vigtigt eller meget vigtigt for brugen af bussen, at forholdene på stoppestederne er i orden.

Morsø Kommune har afsluttet et projekt med dels opgradering af ventefaciliteter, dels etablering af ny terminal og superstoppesteder samt markedsføring af den kollektive trafik. I Morsø Kommune er der sket en fremgang i passagerer på 15 %, og det vurderes, at de forskellige tiltag har bidraget til fremgangen.

Nordjyllands Trafikselskab har netop afsluttet et projekt, der dels etablerede en ny busterminal i Nykøbing Mors og dels etablerede et nyt superstoppested ved Morsø Gymnasium. De to tiltag har været en stor succes og har skabt en passagerfremgang på henholdsvis 10 % på terminalen og 20 % på superstoppestedet. Samtidig viser målinger, at passagererne i høj grad føler sig trygge og sikre på stoppestederne, og der er en højere tilfredshed nu end før projektet blev gennemført.

De afsluttede terminal- og stoppestedeprojekter viser, at tiltagene:

- Skaber passagervækst
- Er vigtige, da passagererne finder det vigtigt, at forholdene ved stoppestederne er i orden.

Trafikinformation

I Køge Kommune har man i forbindelse med indføring af A-busser opgraderet stoppesteder og ikke mindst informationen på stoppesteder. Dette har medført en passagerstigning på 24 %, hvor det af kommunen vurderes, at de 12 % skyldes projektet med stoppestedsforbedringer og trafikinformation.

Movia har færdiggjort et større projekt vedr. opsætning af 600 count-down standere på Sjælland, primært København. Efterfølgende undersøgelser viser, at den samlede tilfredshed over standerne blandt passagererne er på 91 %. Samtidig er tilfredsheden med den elektroniske information steget fra 67 % til 71 %. De første tællinger giver udtryk for en højere passagerudvikling på 1 % for de stoppesteder, hvor der er count-down standere. Movia har desuden et igangværende projekt om at få flere count-down standere sat op rundt på Sjælland.

Metroselskabet har på vegne af TUS i samarbejde med Movia, DSB, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune i foråret 2012 færdiggjort et pilotprojekt omhandlende et tværgående trafikinformationskoncept på Flintholm Station. Projektets formål var at designe en række af det overordnede koncepts elementer og teste via kundeundersøgelser med det formål at afdække kundernes behov i forhold til den fremtidige implementering af fælles tværgående trafikinformation på knudepunkter. Undersøgelserne fra projektet har vist, at de nye elementer til tværgående trafikinformation vil være med til at forbedre kundetilfredsheden, hvis de udbredes mere generelt på Flintholm såvel som på andre stationer. Resultaterne forventes også at blive anvendt af FynBus.

Nordjyske Jernbaner har installeret internet i deres tog, og har ved afrapportering registreret 49 nye pendlere pr. dag, hvilket er 25.000 nye påstigninger årligt, som svarer til en passagerfremgang på 2,7 %.

Et afsluttet projekt om tilgængelig realtidsinformation på web og mobil for metroen har resulteret i en stigning i antal natpassagerer med knap 12 %, hvilket vil sige en stigning på 140.000 passagerer. Derudover er 84 % af passagererne tilfredse med den opdaterede information.

Trafikstyrelsen vurderer, at tiltag som Count-down standere kan bruges i resten af landet. Desværre er det omkostningsfuldt at opsætte realtidsinformation på alle stoppesteder – prisen for en count-down stander ligger på ca. 20.000 kr. Derfor er count-down standerne indtil videre kun opsat på de mest benyttede stoppesteder.

De forskellige projekter omhandlende trafikinformation har:

- Skabt passagervækst.
- Skabt en større tilfredshed blandt passagererne
- Øget kunderens viden om rejsen

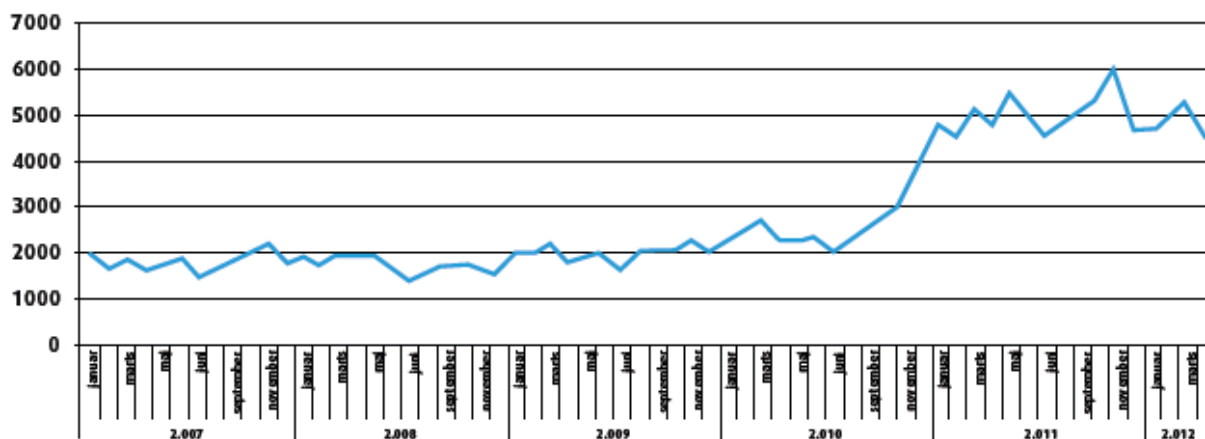
Salg og billetter

NT har færdiggjort et projekt om mobilbilletter i Nordjylland, hvilket har resulteret i et meget højt kendskab til produktet, og en stadig stigning i salg af mobilbilletter i området.

I Movia er der udviklet en selvbetjeningsløsning til bestilling/betaling af flexturejser, hvilket har været en stor succes. Undersøgelser har vist, at 94 % af passagererne er tilfredse/ meget tilfredse med Flextur og 40

% af passagererne vil benytte flextur mere fremover. 30 % af passagererne benytter Flextur mere nu, grundet den nye løsning, hvilket den nedenstående graf illustrerer.

Billedtekst – Flextur – udvikling i antallet af ture – Total antal flexture

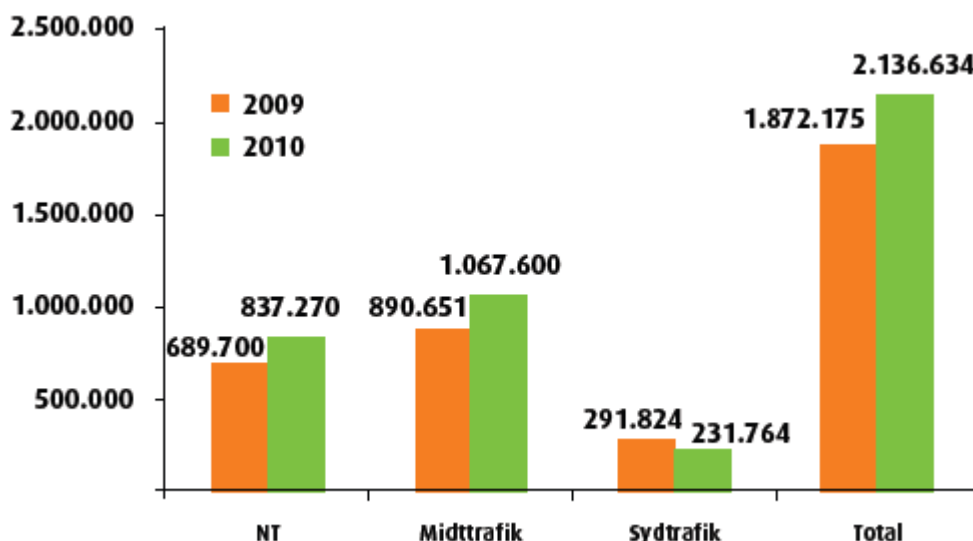
De nye tiltag vedrørende salg og billetter:

- Skaber passagervækst
- Skaber større tilfredshed blandt passagererne
- Skaber et større kendskab til produkterne

Styrket samarbejde i sektoren

De 3 jyske trafiksselskaber har revitaliseret X-Bus konceptet, som gennem flere år havde oplevet et fald i passagertallene. Med støtte fra puljerne er dette lykkedes. Projektet har skabt øget kendskab til konceptet, passagerfremgang i to af de tre selskaber på samlet 12 %, og skabt en generel øget kundetilfredshed.

Billedtekst - Tabellen viser udviklingen i passagertal for de tre jyske trafiksselskaber.

Movia, har udviklet og afprøvet undervisningsmateriale til folkeskolen om kollektiv trafik. Målet med projektet var på sigt at sætte kollektiv trafik på dagsordenen for folkeskoleelever i 4.-6. klasse og gøre dem

mere bevidste om de muligheder, som bus og tog giver. DPU har vurderet, at materialet kan fungere i en undervisningssituation, og spillet er afprøvet i forskellige klasser. Movia gennemfører nu en bredere afprøvning af spillet, for at kunne vurdere effekten og efterspørgslen.

Ringsted Kommune og Movia har i fællesskab lavet en gennemgang af byens busnet, og konstateret, at man med fordel kan etablere en A-buslinje, der skal køre tværs igennem byen. Etableringen af A-busserne i Ringsted har på 2 år skabt en passagerstigning på hele 44 % jf. nedenstående graf.

Billedtekst – Passagerfremgangen i Ringsted Kommune.

Ved at styrke samarbejdet i sektoren har projekterne vist, at man kan:

- Skabe passagervækst
- Skabe en generel øget kundetilfredshed

Opsummering

Med flere og flere afsluttede projekter er det tydeligt at se, at buspuljerne virker og effekterne af projekterne er gode. Der er mange typer projekter, og udgangspunktet for projekterne er meget forskellige. Men samlet set har projekterne betydet:

- passagervækst
- reducere af rejsetiden
- at kunderne er mere tilfredse
- at kundernes kendskab til kollektiv trafik øges
- at kunderens viden om rejsen øges
- mere innovation, samarbejde og udvikling i den kollektive trafik

Desværre giver data ikke grundlag for en samlet opgørelse over effekten af puljerne.

Nogle projekter har haft svært ved at måle egentlige effekter grundet manglende data fra før projektstart, men også udefrakommende hændelser har haft stor betydning for målbarheden af resultaterne. Dette ændrer dog ikke ved hovedkonklusionerne.